

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA
MÁSODIK SZEKCIÓ

KOVÁCS kontra Magyarország ügy

(54457/00 sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2003. december 16.

*Ezen határozat az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdésében foglalt
körülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.*

A Kovács kontra Magyarország ügyben

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

J.-P. COSTA, *elnök*

A.B. BAKA,

GAUKUR JÖRUNDSSON,

L. LOUCAIDES,

C. BÍRSAN,

K. JUNGWIERT,

M. UGREKHELIDZE, *bírák*

és T.L. EARLY, *a Szekció hivatalvezető-helyettese,*

2003. május 13-án és november 25-én zárt ülésen tartott tanácskozás után

az utóbb említett időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország elleni kérelem (54457/00 sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") 34. cikke alapján egy magyar állampolgár, Kovács Ágnes (a "kérelmező") 1999. szeptember 1-én nyújtott be a Bírósághoz.

2. A Magyar Kormányt (a „Kormány”) képviselője, dr. Höltzl Lipót, az Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkára képviselte.

3. A kérelmező különösen azt állította, hogy munkaügyi pere ésszerűtlenül hosszú ideig elhúzódott, megsértve az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését.

4. A kérelmet a Bíróság Második Szekciójára osztották (Bírósági szabályzat, 52. § 1. bek.). A Bírósági szabályzat 26. § 1. bekezdésének megfelelően e Szekción belül megalakult az ügyet elbíráló Kamara (Egyezmény 27. cikkének 1. bekezdése).

5. 2001. november 1-én a Bíróság megváltoztatta Szekcióinak összetételét (Szabályzat 25. § 1. bek.). Az ügyet az új összetételű Második Szekcióra osztották (Szabályzat 52. § 1. bek.).

6. 2003. május 13-án hozott határozatával a Bíróság részben elfogadhatónak nyilvánította a kérelmet.

7. A kérelmező és a Kormány is észrevételeket terjesztett elő az ügy érdemével kapcsolatban (Szabályzat 59. § 1. bekezdés).

A TÉNYEK

8. A kérelmező 1937-ben született és Halásztelken, Magyarországon él.

9. 1991. február 20-án a kérelmező munkaszerződését közös megegyezéssel felbontották. Ezt követően a kérelmező munkaszerződése megszüntetésének érvénytelenítését kérte és kártérítést követelt a Fővárosi Munkaügyi Bíróság előtt. Keresetét 1991. május 3-án nyújtotta be. A kérelmező azt állította, hogy lemondása semmis, mert a szerződés aláírásakor átmenetileg cselekvőképtelen állapotban volt.

10. 1991. július 3-án, szeptember 30-án, továbbá 1992. március 25-én és szeptember 22-én tárgyalásokra került sor. 1993. június 10-én a Munkaügyi Bíróság felfüggesztette az eljárást a kérelmező mentális állapotával kapcsolatos orvosszakértői vélemény elkészültéig. A szakvélemény 1993. október 26-án került előterjesztésre. Mivel a szakvélemény a korábbi szakvéleményekhez képest eltérő megállapításokat tartalmazott, a bíróság elrendelte, hogy a kérelmezőt az Országos Egészségügyi Tudományos Tanács (a „Tanács”) vizsgálja meg. A vizsgálatra 1994. november 11-én került sor. A Tanács 1995. január 12-én nyújtotta be szakvéleményét a bírósághoz.

11. Az eljárás folytatódott, s 1995. október 10-én tárgyalásra került sor. A bíróság követelésének pontosítására és számszerűsítésére hívta fel a kérelmezőt.

12. 1996. április 16-án a Munkaügyi Bíróság szakvéleményének kiegészítésére hívta fel a Tanácsot. A Tanács kiegészített szakvéleményét 1996. július 11-én terjesztette a bíróság elé.

13. 1996. október 29-én a Munkaügyi Bíróság emlékeztette a kérelmezőt az 1995. október 10-i végzésében foglalt felhívásra, hogy számszerűsítse követelését. A kérelmező 1996. november 26-án tett eleget a felhívásnak.

14. 1996. december 4-én, továbbá 1997. január 29-én, március 12-én és május 28-án további tárgyalásokra került sor. A május 28-i tárgyaláson a Fővárosi Munkaügyi Bíróság ítéletet hirdetett, amelyben érvénytelenítette a vitatott megállapodást, a kérelmező keresetének többi részét pedig elutasította.

15. A kérelmező 1997. november 14-én előterjesztett fellebbezését a Fővárosi Bíróság 1998. április 15-én elutasította.

16. 1999. március 31-én a Legfelsőbb Bíróság elutasította a kérelmező felülvizsgálati kérelmét. A határozatot 1999. május 4-én kézbesítették.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKKE 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

17. A kérelmező panaszolta, hogy pere ésszerűtlenül hosszú ideig elhúzódott, megsértve az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését, amelynek releváns része kimondja:

„Mindenkinek joga van arra, hogy...bírósg tisztességesen és ésszerű időn belül... hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában...”

18. A Kormány vitatja a panaszt.

A. A figyelembe veendő időszak

19. A Bírósg észrevételezi, hogy az eljárás 1991-ben kezdődött és az 1999. május 4-én kézbesített jogerős határozattal zárult. Az ügy tehát hat és fél évig tartott az Egyezmény Magyarország vonatkozásában történt hatályba lépését, 1992. november 5-ét követően, s három bírósgai szintet foglalt magában.

B. Az eljárás hosszának ésszerű volta

20. A Bírósg emlékeztet arra, hogy az eljárás hosszának ésszerű voltát az ügy egyedi körülményeinek fényében és a Bírósg esetjogában lefektetett kritériumokra, különösen az ügy bonyolultságára, a felek és a releváns hatóságok magatartására, valamint arra tekintettel kell megítélni, hogy mi volt a per tétje a kérelmező számára (ld. pl. *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

1. Az ügy bonyolultsága

21. A felek észrevételeikben megállapították, hogy az ügy nem volt különösebben bonyolult. A Bírósg nem lát okot arra, hogy másképpen vélekedjék.

2. A kérelmező magatartása

22. A Kormány szerint a kérelmező hozzájárult az eljárás elhúzódsához azzal, hogy nem tett eleget a bírósgai végzésekben foglaltaknak. A Kormány hangsúlyozta, hogy a kérelmező több mint egy év elteltével reagált a Munkaügyi Bírósg 1995. október 10-i végzésére, amelyben követelése további részletezésére hívta fel a kérelmezőt.

23. A kérelmező ezt vitatta.

24. A Bíróság észrevételezi, hogy bár a kérelmező több mint egy év elteltével tett eleget az 1995. október 10-i végzésnek, ezen időszak alatt egy szakvélemény készült. Ezért a Bíróság nem tulajdonít döntő jelentőséget a kérelmezői szorgalom ezen időszaki hiányának, különösen az eljárás teljes hosszára figyelemmel.

3. A bíróságok magatartása és a per tétje a kérelmező számára

25. A Kormány előterjesztette, hogy a bíróságok kellő gondossággal jártak el, s még gyorsították is az eljárást azzal, hogy a kérelmezőt a végzésekben foglaltak teljesítésére hívták fel.

26. A kérelmező vitatta ezt, s a per tétjére, nevezetesen állásába történő visszahelyezésére utalt.

27. A Bíróság észrevételezi, hogy az eljárást 1993. június 10. és 1995. eleje között felfüggesztették. Ezen időszak alatt az üggyel kapcsolatos egyetlen fejlemény néhány orvosi vizsgálat elvégzése volt. Azzal kapcsolatban, hogy a bíróságoknak láthatólag nehézséget okozott az összes szükséges szakvélemény beszerzése, meg kell jegyezni, hogy a szakértők a bírósági eljárás keretében, az ügyet elbíráló bírák felügyelete alatt jártak el. A bírák felelősek azért, hogy az ügy előkészítésére és a tárgyalásokra ésszerű időn belül sor kerüljön (*Capuano v. Italy*, judgment of 25 June 1987, Series A no. 119, p. 13, § 30). Ezzel kapcsolatban a Bíróság emlékeztet arra, hogy a 6. cikk 1. bekezdése köteleességgé rója a Szerződő Államokra igazságszolgáltatásuk olyan módon történő megszervezését, amely lehetővé teszi, hogy bíróságaik eleget tegyenek az ügyek ésszerű időn belül történő eldöntésével kapcsolatos kötelezettségüknek (ld. többek között *Duclos v. France* judgment of 17 December 1996, *Reports of judgments and decisions* 1996-VI, pp. 2180–81, § 55 *in fine*).

28. A Bíróság azt is megjegyzi, hogy a Munkaügyi Bíróságnak hat évre volt szüksége ahhoz, hogy elsőfokú határozatot hozzon az ügyben.

29. Ilyen körülmények között a Bíróság úgy véli, hogy az eljárás elhúzódása elsősorban a nemzeti hatóságok terhére róható.

30. Az eljárás teljes hosszára, s különösen arra a másfél éves inaktív periódusra figyelemmel, amelyért a hazai bíróságok felelősek, s tekintettel arra, hogy munkaügyi perekben a hazai bíróságoknak rendszerint különleges gondossággal kell eljárniuk (ld. *Obermeier v. Austria*, judgment of 28 June 1990, Series A no. 179, pp. 23–24, § 72; *Caleffi v. Italy*, judgment of 24 May 1991, Series A no. 206-B), a Bíróság arra a következtetésre jut, hogy a kérelmező ügyét nem bírálták el ésszerű időn belül. Ezért az Egyezmény 6. cikkének 1. bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

31. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

„Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

32. A kérelmező vagyoni és nem vagyoni kárának megtérítésére 24.500.000 forintot és ezen összeg kamatait követelte.

33. A Kormány előterjesztette, hogy a kérelmező követelései túlzottak.

34. A Bíróság észrevételezi, hogy nincs bizonyíték okozati kapcsolat fennálltára az Egyezmény 6. cikke 1. bekezdésének megállapított megsértése és a kérelmező vagyoni kár megtérítésére irányuló követelése között. A Bíróság azonban azt elismeri, hogy az eljárás – amelynek kimenetele fontos volt a kérelmező megélhetése szempontjából – elhúzódása által okozott frusztráció miatt a kérelmező morális kárt szenvedett. Méltányossági alapon ítélve és tekintettel az ügy körülményeire, a Bíróság 6.000 eurót ítél meg a kérelmező számára nem vagyoni kárának megtérítésére.

B. Költségek és kiadások

35. A kérelmező 509.008 forintot követelt a hazai bíróságok és a Bíróság előtti eljárással kapcsolatban felmerült költségek és kiadások megtérítésére.

36. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező csak akkor jogosult költségei és kiadásai megtérítésére, hogyha bizonyítja, hogy e költségek ténylegesen és szükségszerűen felmerültek, s összegüket tekintve ésszerűek. A jelen ügyben a birtokában lévő információkra és a fenti kritériumokra figyelemmel a Bíróság ilyen címen 200 euró megítélését tartja ésszerűnek.

C. Késedelmi kamat

37. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális hitelkamatán kell alapulnia, s ahhoz további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. cikke 1. bekezdését megsértették;
2. *Megállapítja*:

(a) hogy az alperes Kormánynak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik

(i) a nem vagyoni kár megtérítéseként 6.000 eurót (hatezer eurót);

(ii) a költségek és kiadások megtérítéseként 200 eurót (kétszáz eurót);

(iii) és az ezen összegeket terhelő adók összegét

kell kifizetnie a kérelmező számára az alperes Állam nemzeti valutájában, a kifizetési átváltási árfolyam alkalmazásával.

(b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a kifizetés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális hitelkamatát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;

3. *Elutasítja* a kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos többi követelését.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2003. december 16-án a Bírósági Szabályzat 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

T.L. EARLY
hivatalvezető-helyettes

J.-P. COSTA
elnök